

Henryka Jenek

Ja, poseł sejmu dziecięcego, proponuję następującą ustawę dotyczącą rodziny... : scenariusz lekcji z języka polskiego z wykorzystaniem metody dramy

---

Nauczyciel i Szkoła 1-2 (18-19), 393-397

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ja, poseł sejmu dziecięcego, proponuję następującą ustawę dotyczącą rodziny...

Scenariusz lekcji z języka polskiego z wykorzystaniem metody dramy

Wiele wcześniejszych metod nauczania stawiało nauczyciela w roli przekazującego wiedzę; nauczyciel był najbardziej aktywnym uczestnikiem lekcji, a jego uczniowie odbiorcami wiedzy. Nowoczesne formy nauczania - wykorzystujące metody aktywne - przesuwają punkt ciężkości lekcji w stronę ucznia, a zadaniem nauczyciela jest stwarzanie takich sytuacji edukacyjnych, które inspirować ucznia do kreatywnego uczestniczenia w przyswajaniu wiedzy i nabywaniu nowych umiejętności. Jedną z takich metod jest drama.

W książce A. Dziedzic, J. Pichalskiej i E. Świdorskiej pt. „Drama na lekcjach języka polskiego” wylicza się kilkanaście technik dramatycznych. Możliwości ich zastosowania na lekcjach języka polskiego jest wiele. Każdy nauczyciel, jeśli chce w czasie zajęć dać uczniowi okazję do twórczego działania, może w miarę swoich potrzeb wybrać którąś z propozycji.

Drama stanowi ciekawą formę rozwiązań dydaktycznych: odwołując się - poprzez grę i zabawę - do aktywnej twórczości ucznia, jego spontaniczności, pomaga efektywniej realizować cele kształcenia (zwłaszcza językowego i literackiego). Sprzyja ona lepszemu interpretacji dzieła literackiego, pozwala głębiej wniknąć w jego sens, doskonali komunikację nie tylko werbalną, ale także pozawerbalną, rozwija wyobraźnię i dostarcza uczniom przeżyć emocjonalnych. Drama może wypełnić całą lekcję, ale może też spełniać jedynie funkcję metody pomocniczej w fragmentach procesu nauczania.

Najczęściej wykorzystywaną techniką dramatyczną jest rola (wchodzenie w rolę, bycie w roli, granie roli). Dziecko występujące w roli konkretnej postaci doznaje w czasie takiej lekcji nowych przeżyć, których nie zna z codziennych sytuacji. Technika ta przydatna jest głównie w nauczaniu literatury - podporządkowana tekstowi inspirować do poszukiwań myślowych i pomaga pojąć i utrwalić istotę dzieła.

Przykładem wykorzystania technik dramatycznych jest poniższy scenariusz zajęć integrujących wiedzę z różnych dziedzin i przedmiotów (język polski, wiedza o społeczeństwie, wychowanie do życia w rodzinie). Dla zaproponowanej tu problematyki metoda dramy wydaje się być metodą najbardziej adekwatną. Pozwala ona bowiem lepiej zrozumieć wiele zagadnień społecznych, z którymi przychodzi

stykać się uczniowi na co dzień. Młody człowiek, wcielając się w rolę uczestnika życia publicznego na lekcji, lepiej przyswoi sobie tę, jakże trudną, a przecież nie-obcą mu wiedzę. Tak zaprezentowane zajęcia - i dzięki aktualności podejmowanej problematyki - nie muszą ograniczać się do konkretnego etapu kształcenia. Lekcję można z powodzeniem zaproponować pierwszoklasiście gimnazjum, jak i uczniowi starszej klasy szkoły podstawowej.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ

Cele

W czasie lekcji uczniowie doskonalą umiejętności:

- dłuższego wypowiedzania się i argumentowania swoich racji,
- prowadzenia dyskusji i kulturalnego zachowania się w czasie jej trwania,
- wypowiedzania się na temat przeczytanego tekstu,
- myślenia logicznego, analizowania i wnioskowania,
- poprawnego posługiwania się terminami dotyczącymi tematu (jak: *sejm, poseł na sejm, ustawa sejmowa, proponować, uchwalić / odrzucić ustawę, głos w dyskusji, zapisać się do dyskusji*),
- „wchodzenia w rolę”,
- rozwiązywania sytuacji konfliktowych,
- współpracy w grupie,
- integrowania wiedzy polonistycznej z wiedzą z zakresu wychowania do życia w rodzinie i wiedzą o społeczeństwie (ścieżki międzyprzedmiotowe).

Formy pracy

- zespołowa,
- grupowa,
- indywidualna.

Metody

- elementy dramy,
- rozmowa kierowana,
- pogadanka,
- praca w grupach,
- ćwiczenia integrujące.

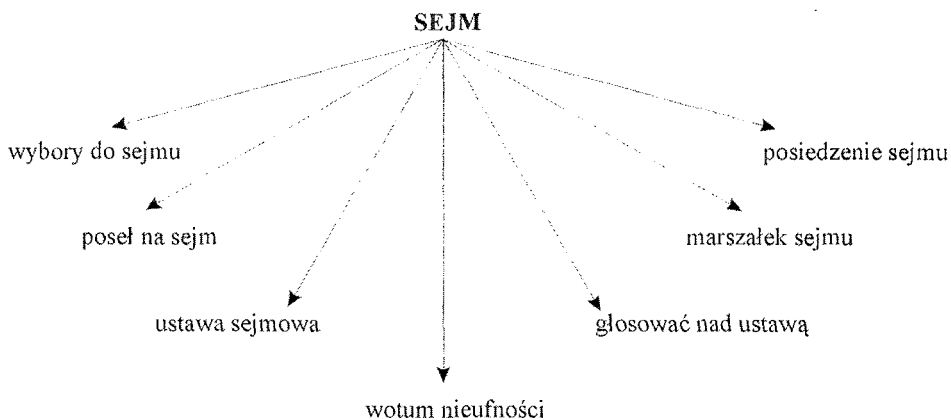
Środki dydaktyczne

- utwór J. Korczaka „Król Maciuś I”,
- słownik języka polskiego,
- słownik frazeologiczny

Przebieg lekcji

* * *

1. Nauczyciel zapisuje na tablicy wyraz sejm. Uczniowie próbują wyjaśnić znaczenie tego słowa, podając skojarzenia z nim związane, np.:

Uczniowie korzystają ze słowników języka polskiego i frazeologicznego; zapisują kilka wybranych związków frazeologicznych w zeszytach

* * *

2. Nauczyciel rozmawia z uczniami na temat obrad sejmu (podstawą dyskusji wcześniejsze polecenie obejrzenia fragmentu obrad w 3 programie TVP). Uczniowie wypowiadają się na temat problematyki debaty sejmowej, oceniają zachowanie posłów, ich wypowiedzi, próbują ustalić zasady właściwego zachowania się w parlamencie.

* * *

3. Ćwiczenia dramatyczne pt. „Scenka z obrad sejmu”.

Nauczyciel proponuje uczniom zabawę - odegrania roli posłów. Dzieli klasę na dwie grupy, przydzielając przyszłym „posłom” zadania:

- wyobraź sobie, że jesteś posłem i proponujesz zwiększenie wydatków, np. na schroniska dla bezdomnych zwierząt,
- wyobraź sobie, że jesteś posłem, który nie podziela zdania poprzednika, gdyż uważasz, że istnieją ważniejsze problemy wymagające dotacji państwowych, np. bardziej potrzebujące są opuszczone dzieci.

Uczniowie obsadzają role, określają zachowania posłów, ustalają przebieg dyskusji, opracowują argumenty i kontrargumenty debaty. Następnie prezentują przygotowane scenki, improwizując obrady sejmu. Uczniowie, którzy nie biorą udziału w inscenizacji, omawiają efekty pracy grup.

* * *

4. Nauczyciel odczytuje fragment książki J. Korczaka „Król Maciuś I”, w którym zawarty jest opis obrad sejmu dziecięcego.

Uczniowie analizują przeczytany tekst, wyodrębniają etapy dyskusji nad zgłoszoną ustawą - sformułowania zapisują w zeszytach:

- otwarcie posiedzenia sejmu,
- zapoznanie z porządkiem obrad,
- zapisanie się do dyskusji,
- wystąpienia posłów,
- głosowanie,
- przyjęcie bądź odrzucenie ustawy.

Uczniowie rozmawiają na temat wystąpień posłów w sejmie dziecięcym, oceniają ich zachowanie w czasie dyskusji; porównują scenę z obrad sejmu ze sceną przedstawioną w utworze literackim; wykazują podobieństwa i różnice, np:

podobieństwa	różnice
niewłaściwe zachowanie niektórych posłów, itp.	problematyka zgłaszanych propozycji, itp.

* * *

5. Ćwiczenia dramowe pt. „Jesteśmy posłami sejmu dziecięcego”.

Nauczyciel dzieli klasę na trzy grupy. Uczniowie ustalają, którzy z nich wejdą w rolę posłów, ministrów i króla. Wybrane osoby przygotowują się do improwizowanej inscenizacji - opracowują propozycje ustaw dotyczących rodziny, formułują argumenty za przyjęciem ustawy i kontrargumenty. Następnie improwizują scenkę z obrad sejmu - przedstawiają propozycje ustaw, zastrzeżenia i uwagi ministrów i króla, dyskutują nad przyjęciem lub odrzuceniem ustawy, głosują nad rezultatami debaty. Przestrzegają ustalonych wcześniej zasad zachowania w parlamencie, stosują terminologię sejmową. Nauczyciel wraz z uczniami ocenia role bohaterów dramy.

* * *

6. Redagowanie notatki, np. w postaci tabeli:

propozycja ustawy	dlaczego jest ona potrzebna?
przynajmniej jedno z rodziców powinno mieć zapewnioną pracę, itp.	rodzina, w której obydwój rodzice nie pracują, może być zagrożona patologią społeczną, itp.

* * *

7. Jako podsumowanie lekcji uczniowie otrzymują prace domową:

Zapisz rozmowę przeprowadzoną z posłem, który, twoim zdaniem, zaproponował najciekawszą ustawę.

Bibliografia

- Dziedzic A., Pichalska J., Świdorska E., 1992: Drama na lekcjach języka polskiego w szkole średniej. Warszawa.
- Pańkowska K., Światała W., 1989: Drama jako propozycja interpretacji utworów literackich. „Polonistyka” nr 10, s. 767 -773.
- Pindera P., PinderaM., 2002: Drama w procesie edukacji wczesnoszkolnej. „Nauczyciel i szkoła” nr 3 - 4, s. 161 - 174. Mysłowice.
- Uryga Z., 1996: Godziny polskiego. Z zagadnień kształcenia literackiego. Warszawa - Kraków.